

Debreceni független Újság

politikai napilap

Az egyetemi zavargások kihúzódtak Debrecen uccáira s rombolássá, ablak- és kirakatbeveréseké fejlődtek

Pfuj zsidó — Heil Hitler kiáltásokkal vonultak föl az egyetemi hallgatók, akiknek sorait csöcselék duzzasztotta nagy tömegekké — A garázdálkodó, rendbontó tömeg végig rombolt a Csokonai és Nyugati uccán — Az államrendőrség vezetője kijelentette: a legnagyobb szigorral jár el a tüntetőkkel szemben — Dr. Vásáry István polgármester is lépéseket tett a tüntetések megszüntetése s a polgárság nyugalmanak megvédése érdekében

Köszönet

Pontosan két nappal ezelőtt ezen a helyen súlyos szavakkal róttuk meg a debreceni egyetem ifjúsága egyrészenek a klinikai telepen rendezett verekedését. Most — sajnos — a másik oldalról előfordult fegyelmetlen, rendbontó, botrányos cselekedetet kell elítélnünk. Amily károsnak tartottuk a nemzet békéje szempontjából, a nemzeti egységre azt, hogy néhány száz egyetemi hallgató megtámadott és véresre vert húsz-húszöt zsidó egyetemi hallgatót, ép oly veszedelmesnek látjuk azt, hogyha egy részeg, magáról megfélemedezett zsidó vásári kereskedő az uccán támad meg egy gyanútlan gazdasági akadémiai hallgatót. Mellékes szempont az itt, hogy ez a gazdász talán részt sem vett az egyetemi zsidóverésekben. Mégha részt vett volna, még ha éppen az támadta volna meg, akit az egyetemen véresre sebzett, akkor sem szabad lett volna ennek az esetnek megtörténnie. Nem szabad lett volna megtörténnie, mert ennek az országnak a törvényei szerint senki a maga ügyének bírása nem lehet, elégtételt venni sérelmekért senkinek joga nincs. A magyar zsidóság tizenegyet esztendő óta igen sok súlyos inzultus szenvedő hőseivé látta lenni a maga fiait, ellenben nagyon helyesen inkább türt és szenvedett, semhogy az önkényes megtorlás által maga is megsértse azt a törvényt, amely egyedüli oltalmazója. A törvényeknek ez a tisztelete, a rendnek még a maga sérelme árán is megővése, a sokszor reputációját nélkül türt szenvedés olyan tekintélyt s annyi részvétet szerzett a zsidó vallást követő magyaroknak, hogy — bár ezen nem ronthat ugyan egy részeg vásáros uccai garázdálkodása — maga a zsidóság a legnagyobb vigyázattal tart távol minden foltot ettől a tekintélytől és részvétől. Az, aki ezt a durva és otromba támadást az egész zsidóságnak rója fel bűnül, nem kevésbé ostobán gondolkozik, mint az a rendbontó vásári kereskedő, aki egészen bizonyosan el fogja venni megérdemelt büntetését a hatóságoktól.

Az egyetemi tüntetésekben kezdettől fogva az emberi szempontok mellett az volt a sajnálatos, hogy az erőszak természetesen szokott szülni erőszakot s a debreceni közéletnek nem szabad abba a helyzetbe kerülni, hogy naponta vegye számba az egyik s a másik oldal sebesültjeit. Most már azt hisszük, az illetékesek is láthatják, hogy teljesen megérett a debreceni antiszemita zavargás arra, hogy jobbra és balra egyformán kemény igazságszolgáltatással elejét vegyék minden erőszakos cselekedetnek. Ennek a városnak a népe súlyos gondokkal küzd, súlyos problémákkal gyötrődik s nincs kedve verekedések fordulatain izgulni. Az az állampolgár, aki a mai súlyos időben ereje végső megfeszítésével teszi

A már-már elcsendesülő egyetemi zavargások szerdán ismét kiújultak. Ezúttal azonban a diákság nem az egyetemek területén, hanem a városban rendezett tüntetést, amelynek csúpán a rendőrség erőlyes közbejárása vetett véget.

A tüntetésben ezúttal legnagyobb részt az egyetemi főiskolai hallgatók vettek részt. Este kevéssel 6 óra után több, mint száz főnyi ifjúsági csoport vonult végig a Simonyi úton és közben a német kancellárt, Hitler Adolfot éltette.

A békés járó-kelők megdöbbenve hallották az ucca csendjét felverő „Heil Hitler!”-kiáltásokat és a diáktársaság

csak akkor csendesedett le, amikor a főucca közelébe ért. Amikor a Piac ucca és a Kossuth ucca torkolatához érkeztek, egy kerékpáros rendőrszakasszal találta magukat szemben, mire a csoport hirtelen sarkonfordult és gyors léptekkel visszafelé tartott.

A tüntetők csoportja ekkorára már óriásira nőtt, mert az egyetemi ifjak közé vegyültek az uccán csavargó, rongyos külsejű és züllött kinézésű egyének is, akik a diákokkal együtt pfújolták a zsidókat.

szintén több ablakbetörés történt. Ekkorára már a rendőrség is tudomást szerzett a tüntető tömeg garázdálkodásáról s egy lovasrendőrszakasz indult ki a rend helyreállítása végett. A lovasrendőröknek azonban alig akadt már dolguk, mert a zavargók megneszelve érkezésüket, elillantak előlük. A rendőrök így is többet előállítottak, akik résztvettek a tüntetésben és az ablakbetörési mozgalmakban.

Felvonulás a Piac uccán

A diákságnak és a csöcseléknek csak egy része volt az, amely a kerékpáros rendőrök elől a Hatvan uccára fordult be. Másik részük megkerülve a Nagytemplomot, az Emlékkertbe tért be, ahonnan aztán különböző úton elmenekült. De később ismét egybeverődtek és kettős-hármas sorokban megint a Piac uccát tüntették ki látogatásukkal. A Kossuth ucca és a Deák Ferenc ucca között sétálgattak egy csepp gyönyörűségére sem a járó-kelőknek, akik rendes napi munkájuk után hazafelé sietve megbotránkozva látták a tanulás helyett sétáló, zavargó diáksereget.

Miután kisétáltak magukat a korszón, szétszéledtek és nyugodtan hazamentek; elvégezték a rendes napi tüntetést.

A rendőrségi kihallgatások egészen a késő esti órákig tartottak és az előállítottak közt több egyetemi hallgató volt. Mintegy húsz fiatalembert állítottak elő, akiket kihallgatásuk után szabadon bocsátottak, de az eljárást tovább folytatják ellenük.

Érdekes az, hogy az elmúlt nap folyamán a bajtársi egyesületek vezetősége felhívást intézett a bajtársakhoz, amelyben felszólítottak mindenkit, hogy

(Folytatás a második oldalon.)

Megkezdődik az ablakbetörés és uccai zavargás

A csoport a Hatvan ucca irányába tartott, majd a püspöki palota előtt befordult. A Deutsch Albert és Fiai fűszerkereskedés előtt hirtelen megállott néhány hallgató külsejű fiatalember, akik mélyen szemükbe húzott kalapot és felhajtott gallért viseltek és botjaikkal bezártak két hatalmas üvegtáblát.

Ezzel tovább folytatták útjukat a Hatvan uccán. Egy nagy csoport fiatalember megállott az egyik étkezde kirakata előtt és már az üvegtábla betörésére készültek, amikor szinte pillanatok alatt egy kerékpáros rendőrszakasz vette őket körül.

A hős sereg, amikor meglátta a rendőröket, szinte némává lett.

Elcsitultak a kiáltások és zajongások és a következők hallatszottak csoportjukból:

— Mi nem csináltunk itten semmit... Igazán mondjuk, hogy semmit sem csináltunk... Eresszenek el bennünket, hiszen csak sétáltunk.

Szinte síró hangon könyörögtek a rendőröknek, hogy bocsássák el őket.

A dolog azonban nem ment olyan könnyen, mert a rendőrök valamennyi fiatalembert leigazoltatták és többet elő is állítottak közülük a kapitányságra.

Zsidószidás és Hitler-éljenzés

A tüntetők másik része tovább folytatta útját a Hatvan uccán, majd az egyik csoport befordult a Csokonai uccába.

Itt megint ordítózni kezdtek, zsidókat és éltették a náci vezetőket.

Amikor ezt megunták, hozzáfogtak az ablakok betöréséhez. Egész sereg szegény zsidó

család ablakát törték be a testvérség és felebaráti szeretet nagyobb dicsőségére.

Garázdálkodás a Nyugati uccán

A csoport másik része folytatta útját a Hatvan ucca vége felé és a Nyugati uccára tértek be, ahol

meg kötelességét a köz iránt s igyekszik kiveredni magának a napról-napra élés lehetőségeit, hogy legalább a nyugalma biztosíthatóságát s idegeinek megmaradt erejét ne örökléssék egyformán elítélendő egyetemi verekedések és gyalázatos uccai támadások.

Városközi bridzs-mérkőzés az Ujságró Clubban

E hó 18-án, szombaton és 19-én, vasárnap érdekes bridzs-mérkőzés színhelye lesz az Ujságró Club. Ezekon a napokon barátságos városközi mérkőzésben vesz részt egy erdélyi és egy nagyváradi csapat a debreceni Casinó és az Ujságró Club csapatával. Erdély válogatott csapata a következőkből fog állni: *Rimanóczy Kálmán* (Kolozsvár), dr. *Fleischer Béla* (Nagyvárad), dr. *Hoffmann Lajos* ügyvéd (Arad) és *Rácz István* (Nagyvárad), a másik csapat kizárólag váradiakból fog állni és pedig tagjai: *Katona Béla* szerkesztő, *Pásztor Jenő* hírlapíró, dr. *Pelle György* ügyvéd, dr. *Leipnik Sándor* orvos, *Sebestyén Sándor* orvos. Ezekkel a csapatokkal mérkőzik a két debreceni csapat és pedig a Casinó csapata: dr. *Kelemen Béla*, dr. *Zempléni Vilmos*, dr. *Nagy Géza*, dr. *Paul Benő* és *Vecsey Andor*, a másik csapat a Ujságró Club csapata: dr. *Szabados Sándor*, dr. *Fehér János*, *Ungár Pál* és dr. *Hegedüs András*. A mérkőzésen mindegyik csapat 64-64 leosztást fog játszani. A váradiakkal igen sok, számszerint 24 érdeklődő is érkezik, közöttük *Ghika herceg*, a váradi brídge szövetség elnöke is. A mérkőzés iránt már most általános érdeklődés mutatkozik. A mérkőzés 18-án délután 5 órakor kezdődik.

A Csokonai-Kör ünnepi megemlékezése a költő 160. születési évfordulójáról

Debrecen legrégebbi irodalmi körének hagyományos emlékülennepélyei sorában az e hó 17-én tartandó Csokonai-est azért foglal el kiemelkedőbb állást, mert egy újabb decennium kezdetét jelenti: immár 160 éve múlik el Debrecen nagy lírikusának, halhatatlan vándorpoétájának születése óta. Ennek megfelelően minden megtörtént, hogy a megemlékezés melegségét a műsor kiválóinak ígérkező számai is biztosítsák. A műsor véglegesen a következő:

1. Csokonai-Lavotta: A reményhez. Éneklő a kollégiumi Kántus Szigethy Gyula karnagy vezényletével. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: dr. Pap Károly egyetemi tanár, a Csokonai Kör elnöke. 3. Csokonai: A tanúnak hívtó liget. Csokonai: A lélek halhatatlanságáról. I. rész. Oláh Gábor: Csokonai. Szavalja: Varga János Zoltán jogszigorló, a Csokonai Kör vendége. 4. Csokonai és Debrecen. Előadás. Tartja: Oláh Gábor, a Csokonai Kör alelnöke, a Petőfi-Társaság tagja. 5. Költemények. Irta és felolvassa: Zivuska Andor, a Csokonai Kör örökös tagja. 7. Liszt Ferenc: Ha álom mély; Lavotta R.: Honnan jó a fény; Volkmann R.: Csalogánydal. Éneklő: dr. Bancsó Ferencné énekművésznő, a Csokonai Kör vendége. Zongorán kíséri: Szabó Emil zenetanár, a Csokonai Kör választmányi tagja. 8. Költemények. Irta és felolvassa: Nádányi Zoltán, a Petőfi Társaság tagja, a Csokonai Kör örökös tagja. 9. Csokonai: A tihanyi echóhoz. Éneklő a kollégiumi Kántus Szigethy Gyula karnagy vezényletével.

Az ünnepély 17-én délután 6 órakor kezdődik a Kollégium dísztermében. Az igen mérsékelt belépődíj 30 fillér, a kör tagjai számára pedig 30 fillér. Ezt a féldíjkezdvezményt már azok is igénybe vehetik, akik most iratkoznak be a kör tagjai sorába. Diákok 20 fillérért kapnak jegyet. A jegyeket előre is meg lehet váltani a Méliusz könyvkereskedésben.

Legolcsóbban

szerezheti be őszi és téli ruha-szükségletét ugyanolyan, mint hazai szövetekből, fazon díj 35 P-ért

MOSKOVITS JÓZSEF

ÚRISZABÓNÁL, PIAC UCCA 41. SZ.

(Folytatás az első oldalról.)

amíg ezek a zavargások tartanak, addig mindenki viselje az egyensapkát.

Így legalább tudomást lehet arról szerezni, hogy valóban a diákság rendezte-e a napról-napra megismétlődő visszataszító botrányokat. Ennek ellenére még sem valamennyi bajtárs tett eleget ennek a felszólításnak, mert sokan voltak a tüntetők között is olyanok, akik tagjai a bajtársi egyesületeknek és az utasítás ellenére is mélyen a szemrehúzott kalappal zavarogtak.

A zavargások elriasztottak egy amerikai hallgatót a debreceni egyetemről

A zavargásokkal kapcsolatban egyébként más események is történtek. Az utóbbi hónapokban Debrecenben tartózkodott egy Moskovitz Rózi nevű leány, aki amerikai állampolgár letéve is

magyar egyetemre jött tanulni. A fiatal leányt annyira megrendítették ezek a Balkánhoz méltó események, hogy máris elhagyta az ország területét és Svájcba utazott az ott lakó nővéréhez.

Fajvédő bujtogatás Gömbös egységtervének meghusítására

Meg kell még emlékeznünk arról is, hogy az egyre jobban erősödő hírek szerint mi a valódi oka a diákzavargásoknak. Egyes jól informált helyekről nyert értesüléseink szerint

a zavargásokra az egyik ismert budapesti fajvédőpárt Debrecenbe küldött megbízottja bujtotta fel az

ifjúságot.

Ennek a fővárosi fajvédőpártnak éles kontrapozíciója támadt a kormányval és

most az a célja, hogy megpróbálja elfűrészelni Gömbös Gyula politikáját, amely a nemzeti egység nemzeti eszméjét vetette fel.

A polgármester erőlyes intézkedéseket követel

A diáktüntetésekkel kapcsolatban

Vásáry István dr., Debrecen város polgármestere szerdán este már erőlyes lépéseket tett a város polgárságának megvédése érdekében.

Az esti órákban felkereste dr. Vargha Zsigmond egyetemi rektort és értesüléseink szerint ennek a látogatásnak igen súlyos következményei lesznek, amelyek egyszersmindenkorra elejét veszik a már türethetlenné váló diákbotrányoknak.

Az államrendőrség figyelmeztetése az ifjúsághoz

Az államrendőrség debreceni kapitánysága a zavargásokkal kapcsolatban a következő közlést adta ki:

A magyar királyi rendőrkapitányság vezetője — tekintettel az egyetemi ifjúság uccai megmozdulásával előálló, sajnálatos eseményekre — figyelmezteti az egyetemi polgárokat arra, hogy mindenféle lörmeges megmozdulásukat és kilengésüket a legerélyesebb figyelemmel fogja kísélni és felelőssége s kötelessége teljes súlyával a legnagyobb szigorral fog a tüntetőkkel szemben eljárni; a polgárságot pedig arra kéri, hogy esetleges uccai csoportosulásoktól a saját érdekében tartsa távol magát.

Helyreigazító nyilatkozat

A Debreceni Független Ujság 1933 november 14-én megjelent számában közölt „Véres antiszemita zavargások voltak a debreceni egyetemen” című cikk állításaira vonatkozóan a sajtótörvény 20. szakasza értelmében a következő helyreigazító nyilatkozat közzétételét kérjük:

Nem igaz az, hogy az egyetemi klinika telepére 1933 november 13-án 40-50-es turnusokban felvonult volna a gazdász ifjúság.

Ellenben igaz az, hogy ez időben a gazdasági akadémia hallgatói előadásokon voltak a pallagi gazdasági akadémián.

Nem igaz az, hogy a verekedésekben

a gazdász ifjúság tömegei résztvettek volna.

A Debreceni Gazdasági Akadémia ifjúsága.

A magunk részéről örömmel vesszük tudomásul a nyilatkozatot, amely a helyszínen kapott első információinkat megcáfolja. Nem is irtuk, hogy a verekedésekben a gazdász ifjúság testületileg vett volna részt és a feljelentésekben is csupán egy gazdászlóról van szó, akat az egyik megvert zsidó egyetemi hallgató azzal vádol, hogy az ő megverésében résztvett. (A szerk.)

Dr. Veres István igazgató ünneplése a Szülők Iskolájában

A Szülők Iskolája a város háza közgyűlési termében igen nagy érdeklődés mellett tartotta megnyitó előadását, melyet dr. Csűrös Ferenc kultúrtaácsnok lendületes beszéd kíséretében vezetett be, méltatva a Szülők Iskolájának hivatását, valamint ismertette azokat a szempontokat, melyeket a vezetőség e téli előadások során maga elé tűzött. Majd üdvözölte dr. Veres István igazgatót szolgálatának 20 éves jubileuma alkalmával, rá mutatva arra

a nagy jelentőségű kultúrhatásra, melyet mint egy nagy tanintézet igazgatója, mint a Szülők Iskolájának szervezője oly lelkiismeretes ügybuzgalommal és kiváló szakértelemmel általános közmegelegedésre tölt be. A vezetőség jó kívánságait tolmácsolta.

Majd általános érdeklődés közepette dr. Veres István megköszönve a meleg üdvözlést, fogadalmat tett arra, hogy továbbra is lelkes odaadással kívánja szolgálni a város kulturális életét.

— Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorhaj, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csípőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz, a szőlő és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belt. betegknél is fájdalom nélkül hat.

tét. A „Cseléd szerepe a családban és a gyermek nevelésében” című előadásában részletesen foglalkozott a cselédnek a családhoz való viszonyáról, valamint a cseléd egyéniségének a gyermekre gyakorolt szuggesztív hatásairól. A gyermek utánzó ösztöne, megfigyelőképességének fejlett volta mindent magáévá tesz, legyen az jó vagy rossz hatással testi és szellemi életének kifejlődésére. Különösen egyes helyeken az élet diktálta akadályozó körülmények folytán a gyermek otthoni nevelésénél az otthonban élő cseléd egyénisége, erkölce, jelleme, tisztaságsszeretete — mint nevelő tényezőnek — nagy szerepet játszik. Az arra érdemesült cselédnek megbecsülése igen fontos a gyermekes szülőknél. Majd a cselédvédelem szolgálatában ismertette a különféle jóléti intézményeket, megemlékezve a debreceni cselédotthonról s az egyház ezirányú munkájáról.

A mindvégig nagy érdeklődést kiváltó előadást a hallgatóság nevében Balla Ernő népművelésügyi titkár köszönte meg, ki lelkes szavakkal a népművelési bizottság nevében üdvözölte az illusztris jubiláló előadót, különösen kiemelve dr. Veres István népművelői egyéniségének kiválóságát, értékét.

Az előadásnál a tan. képző intézet énekkara Bodnár Lajos tanár vezetése mellett magyar dalokat adott elő a közönség nagy tetszése mellett. (B. E.)

Dr. Nyulász János előadása szombaton az Ügyvédszövetség és a Tébe közös ülésén

Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztyája dr. *tunyogi Szűts Géza* ügyvéd, elnök, kormányfőtanácsos, a TEBE debreceni osztyája dr. *Versényi Tibor* kincstári főtanácsos, elnök vezetése alatt igen tartalmas vitasorozat rendezett az aktuális gazdasági kérdésekről, kivált a gazdasági adósságokról. Az előadás-sorozat megvilágította a kérdést a gazdák, a hiteltelők nézőpontjából. A záróelőadás megtartására az Ügyvédszövetség és a TEBE a magyar ügyvédi kar büszkeségét, dr. *Nyulász János* kincstári főtanácsos, ügyvéd, az Országos Ügyvédszövetség másodelnökét, egyben a TEBE egyik vezetőjét kérte fel. Kétségtelen, hogy a november 18-án, szombaton délután 6 órakor az Ügyvédi Kamara dísztermében tartandó előadása széleskörű érdeklődést fog kiváltani nemcsak a debreceni jogásztársadalom, a bankvilág, hanem az érdekelte gazdák körében is, hiszen dr. *Nyulász János* a gazdaszöratörvényrendelet előkészítésében tevékeny részt vett, sőt az ő javaslata a gazdasági adósságok végleges rendezését kívánata és előadásában bizonyára foglalkozni fog a megjelent rendeletekkel, azok magyarázatával és pótlásával is.

Előadás után az Arany Bikában társasvacsorát rendeznek az illusztris vendég tiszteletére a debreceni ügyvédek és a TEBE, amelyen az előadásig jelentkezni lehet dr. *Böszörményi Béla* ügyvéd, ügyvédszövetségi alelnökénél, az előadás alatt pedig dr. *Kuthi Sándor* ügyvéd, főtítkárnál.

A LEGJOBB HIRDETESI ORGANUM A DEBRECENI FUGGETLEN UJSÁG.

Volt már?

Jovanides röntgenszemű embernél? Mért nem megy el? — hisz mindent megmond, rövid ideig Debrecenben, Degenfeld-tér 10., I. em.

Egy részeg, garázda vásári árús botrányos módon, nyílt uccán megtámadott két gazdászt

A részeg ember kapukulccsal megsebesítette az egyik gazdászt, aki knokautolta — A vásári árús szidta a keresztyén egyetemi hallgatókat az egyetemi atrocitások miatt — Letartóztatták s folyik ellene az eljárás

Botrányos jelenet játszódott le szerdán reggel a Piac uccán. Egy ittas állapotban levő vásári árús, Gottlieb Imre megtámadott két gazdasági akadémiai hallgatót és mindkettőt inzultálta. Verekedés kezdődött, amelynek aztán a rendőr és a járőrelők közbelépése vetett véget.

A Royal-szálloda előtt levő villamos megállónál állt a reggeli órákban Kiss Ferenc első éves gazdasági akadémiai hallgató. A villamost várta, amikor hirtelen hozzálépett egy illuminált állapotban levő férfi és durván rákiáltott a meglepett fiatalemberre:

— Ti bántjátok a zsidókat!...
Ti...?

És reprodukálhatatlan szavakkal illette úgy a fiatalembert, mint a többi keresztyén egyetemi hallgatót.

Kiss Ferenc, akinek fején bajtársi egyensapka volt, el akarta kerülni az uccai botrányt és látva azt, hogy részeg emberrel van dolga, akinek szájából valósággal ömlött az ital szaga, megpróbált eltávozni.

Gottlieb azonban utána lépett és megragadva a fiatalember kabátját, tovább folytatta a szidalmazást.

Kiss Ferenc látva, hogy nem tud tőle szabadulni, rendőrről kiáltott, de ekkorra már odaért hozzájuk egy kollégája, Körmeny László gazdasági akadémiai hallgató, aki felelősségre vonta Gottliebét.

Gottlieb erre Körmenyre támadt és a trágár szavak özönét zúdította rá.

A fiatalember ekkor megragadta Gottliebét és elküldte magát:

— No, most viszem a rendőrhöz!

Húzta magával a rendőr felé az egyre hangosabban és durvábban kiabáló, káromkodó embert. Amint az ucca közepére értek, Gottlieb hirtelen belenyúlt kabátja zsebébe és

egy hatalmas kapukulcsot rántott elő s azzal Körmeny fejére ütött.

Az ütés egy pillanatra elkábította a fiatalembert, de aztán egy gyors mozdulattal arcútlította támadóját, aki az ütés erejétől lezuhant a földre. A kitűnően sikerült knock-out ütés magyarázata, hogy Körmeny László boxoló, aki azonban éppen ereje tudatában addig kimélte az otromba részegét.

A gazdász ezt látva, egyedül folytatta útját a rendőr felé. Közben Gottlieb Jenő feltápaszkodott és újra Kiss Ferenc felé indult. A fiatalember, látva, hogy Gottlieb ismét feléje tart, egy korbácsot rántott elő és amikor a támadó odaért hozzá, rácsújtott annak ütésre emelt kezére.

Gottlieb erre dühöngve nekimentott Kissnek és kirántotta kezéből a korbácsot.

Ráütni azonban már nem volt ideje, mert az odarohanó járőrelők lefogták s átadták a Körmeny hívására megérkezett rendőrnek.

A kihallgatás során Gottlieb, aki addig semmiről sem panaszkodott, hirtelen jaggatni kezdett és panaszkodott, hogy a diákok súlyosan bántalmazták. Elpanaszolta, hogy ütötték és rugdosták, úgy hogy már alig bír járni. A rendőrségről erre telefonáltak a mentőkért, akik a vásári árúst kiszállították az egyetemi klinikára.

A klinikán aztán megállapították, hogy Gottlieb panasza nem felel meg a valóságnak, mert

az a daganat, amit rajta találtak és amiről azt állította, hogy a diákok rugásától származik, egy régi, közönséges sérvdaganat.

Csupán az arculütés nyomai voltak rajta láthatók.

A szemtanúk kijelentése szerint a két akadémiai hallgató a legkifogástalanabb eljárást tanúsította és Körmeny László is csak akkor ütötte pofon a vásári árúst, amikor az a hatalmas, vasból készült kapukulccsal rátámadt és megütötte.

A rendőrség Gottlieb Imre ellen folytatja az eljárást.

Tűz pusztított a Tiszavidéki Tésztagyárban

Szerdán délután 3 órakor telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy a Tiszavidéki Tésztagyár Piac ucca 36. szám alatt levő helyiségében tűz ütött ki. A tűzoltók egy szerelvényvel robogtak ki a helyszínre, ahol ekkor már lángokban állott a tésztagyár egyik szárítóhelyiségének belseje. Hozzáfogtak az oltási munkálatokhoz, amelyek egy félóra alatt véget is értek. A vizsgálat megállapította, hogy a szárítóhelyiségben, ahol igen magas hőfok mellett makarónt

szárítottak, egyáltalán nincs tűzhely, úgy hogy a tűz keletkezése teljesen érthetetlen.

A szárítóhelyiségben a kirakott nagy tömeg makaróni és a szárító kezek a lángok martalékai lettek. A kár mintegy hétszáz pengő. Tekintettel arra, hogy a szárítóhelyiség magától az üzemtől távol esik az épületben, a gyárban zavartalanul folyik tovább a munka.

A tűz eredetének felderítésére tovább folyik a vizsgálat.

Egy többször büntetett román állampolgár, mint orosz hadifogoly végigszélhámoskodta az országot

Hírt adtunk már arról, hogy a debreceni rendőrség őrizetbe vett egy magát Szilágyi Andrásnak, később Jámbor Györgynek nevező férfit, aki azt állította magáról, hogy tizennyolc év után jött haza orosz hadifogságból és ezzel a kitalált mesével végigszélhámoskodta az egész országot. A rendőrség megkeresést intézett ebben az ügyben az ország összes hatóságaihoz és most érkezett meg az országos bűnügyi nyilvántartó jelentése, amely szerint a szélhámost Szilágyi Józsefnek hívják és különböző bűncselekményekért tizenegyszer volt már büntetve. Megrögzött bűnöző, aki nem is magyar, hanem román állampolgár

és már hosszú esztendőket óta ki van tiltva az ország területéről. Az is kiderült a nyomozás folyamán, hogy Szilágyi volt ugyan orosz fogságban, de még 1915-ben visszatért, jóformán az első transzporttal.

A megrögzött bűnöző ellen folyik az eljárás.

— A tiltott műtét áldozata. A debreceni ügyészségen jelentették, hogy a klinikára súlyos betegen behozták Hajdúszoboszlóról Felek Károlyné 32 éves asszonyt, aki a klinikán meghalt. A halál oka tiltott műtét. A vizsgálóbíró elrendelte a boncolást s a vizsgálatot.

Izgalom

Feszültség

Romantika

LIANE HAID első ideai atirakciója

KETTEN AZ ÉJSZAKÁBAN

izgalmas történet egy gyönyörű nőről és egy titokzatos férfiről.
Férfi főszereplő: GUSTAV DIESSL.

PREMIER MA

az URÁNIÁBAN.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel délelőtt 11-től.

Debrecen Vendéglátó Kereszt

A tiszántúli gazdakívanságok érvényesítéséért

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara november 12-én Jászberényben, Jászapátiban, Hajdúböszörményben és Hajdúnánáson tartott gazdaérdeklésviseleti gyűléseket.

A kamara képviselőiben Varga László és Meissner Károly titkárok vettek részt a gyűléseken és ismertették a Tiszántúli gazdatársadalmának a mezőgazdasági válság megoldása érdekében a kamara rendkívüli közgyűlésén történt állásfoglalását. A gazdagyűlések egyhangú helyesléssel vették tudomásul a kamara törekvéseit és javaslatait és csatlakozásukat jelentették be a kamara állásfoglalásához.

A Tiszántúli gazdatársadalmi és egész agrárakosságának nemzeti, felekezeti és pártpolitikai különbség nélkül összefogó a gazdakívanságok mielőbbi érvényesítése érdekében, felismerve az egységes fellépésben és egységes akaratnyilvánításban rejlő erők fokozottabb hatékonyságát.

LiLi KALAPSZALON

Piac ucca 44.
Eredeti modellek.
Állandó újdonságok!
Legolcsóbb árak!

Megvette a város a mélyfúrás telkét

Debrecen város törvényhatóságának kisgyűlése szerdán délelőtt fél 11 órakor báró Vay László főispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen mindössze két ügyet tárgyaltak le.

A mélyfúrás telkének megváltása

Zöld József tb. h. polgármester referálta a mélyfúrás telkének megváltása ügyét. Két holdnyi terület megváltásáról van szó, amely terület több darabban különböző tulajdonosok kezében van. 1600 négyzetöleget Polgári András és társai 5 pengő 50 filléres négyzetölekenkénti árban, 88 négyzetöleget pedig Szörnyű József 5 pengő árban hajlandó a városnak átengedni. A telek tehát 9000 pengőbe kerül. A kisgyűlés a dr. Miszty Károly tiszti főügyész által megkötött egyezséget jóváhagyta és elrendelte, hogy az erre vonatkozó szerződést kössék meg.

Az egyenruhás alkalmazottak ruhás és cipőszükségletének biztosítása

A másik ügy a városi egyenruházott alkalmazottak egyenruha- és cipőszükséglete szállításának vállalatba adása volt. A kisgyűlés a megtartott versenytárgyalás alapján a legolcsóbb ajánlatot tevőknek adta ki a munkálatokat a következőképpen:

Lábbeli javítás Zeke Dezső.

Csorba János: 67 zubbony á 24.80, 150 mellény á 9.10, 27 rövid téli kabát tűzoltóknak á 38.56, összesen 4115.90 pengő.

Molnár István: 154 csizmanadrág á 15.90, összesen 2448.60 pengő.

Keresztesi Sámuel: 31 köpeny á 38.15 pengő, összesen 1144.50 pengő.

Zeke Dezső: 92 boxcizmák á 18 pengő 60 fillér, összesen 1711 pengő 20 fillér.

Medgyesi János: Külsőségek részére zsíros bőrből csizma 59 darab á 18 pengő 60 fillér, összesen 1097 pengő 40 fillér.

A sapkákra tett ajánlatot a kisgyűlés nem fogadta el és elrendelte, hogy azt szabadkézből szerezzék be. A ruházat és lábbeli összesen 10,563 pengőbe kerül, amelyből 3000 pengőt az ez évi, a többit a jövő költségvetés terhére fizetnek ki.

RUHACSERE üzlet megszűnik! — Visselt, kopott ruhát divatos gya p jus z ö v e t r e c s e r é l e m m i g a k é s z l e t t a r t H E G Y I , S A S U C C A 4 .

1.384,978 pengő hiányt és 74 százalékos pótdadót irányoz elő Debrecen város 1934. évi költségvetése

Ary Lajos főszámvéve most terjesztette be az 1934. évi költségvetést a polgármester elé. A költségvetés két hatalmas, kötetnyi füzetben adja a költségvetés summázatát és adatait, amelyek a jövő elgondolt háztartását mutatják. Nagy összegek szerepelnek, amelyeknek megokoltságát is feltünteti a költségvetés, amelyhez két reménységet fűzünk. Az egyik, hogy a fedezeti oldalon lévő összegeket a szolgáltatók tudják is szolgáltatni, a másik, hogy ez a költségvetés a lehető legszilárdabb realitáson nyugodjék, ami azt jelentené, hogy megszilárdult helyzetben hajthatják végre a költségvetés előírásait.

A nagy, nehéz és szép munkáért teljes elismerés illeti Ary Lajos főszámvévót és vele dolgozó munkatársait.

A költségvetést a főszámvéve a következő jelentéssel terjesztette be:

Méltóságos Polgármester Úr!
Debrecen sz. kir. város házépítész-tárának és önálló vagyonekezelési intézményeinek, továbbá a tulajdonában és kezelésében levő nagyobb különálló alapok és alapítványok 1934. évi, a m. kir. belügyminiszternek az 1927. V. törvény-cikk végrehajtása tárgyában kiadott 42.200—1927. számú körrendelete figyelembevételével összeállított költségvetését tisztelettel betherjesztem.

A) Általánosságban:

I. rész. Debrecen sz. kir. város háztartásánál: rendes szükséglet 9.177.877 P, rendkívüli szükséglet 82.166 P, összesen: 9.260.043 P. Rendes fedezet 7.869.525 P, rendkívüli fedezet 5.540 P, összesen: 7.875.065 P. — Költségvetési hiány: 1.384.978 pengő.

II. rész. Debrecen sz. kir. város önálló vagyonekezelési intézményeinél: szükséglet 3.633.237 P, fedezet 3.768.997 pengő. Üzemi felesleg: 135.760 pengő.

III. rész. Debrecen sz. kir. város tulajdonában és kezelésében levő nagyobb különálló alapok és alapítványoknál: szükséglet 2.947.610 P, fedezet 1.218.621 pengő. Költségvetési hiány: 1.728.989 pengő.

B) Részleteiben:

I. rész. Debrecen sz. kir. város háztartásánál: a) Fedezet, I. csoport. Általános igazgatás 2.360.947 P, amely az összes bevétel 29.98%-a (1933. évben volt 25.55%). II. Közegészségügy 403.993 P, = 5.13% (5.59%). III. Közoktatás, közművelődés, vallás 123.120 P, = 1.56% (1.59%). IV. Szegényügy és népjólét 90.542 P, = 1.15% (1.10%). V. Közélemezés 391.391 P, = 4.97% (4.98%). VI. Városépítés, uccák, terek, járdák gondozása 145.683 P, = 1.85% (1.84%). VII. Vagyonigazgatás 2.643.132 P, = 33.56% (33.08%). VIII. Hitelügyek 1.716.257 P, = 21.80% (26.28%). Összesen: 7.875.065 pengő.

b) Szükséglet: I. csoport. Általános igazgatás 2.769.767 P, amely az összes kiadás 29.91%-a (1933. évben volt 24.30%). II. Közegészségügy 680.096 P, = 7.34% (6.32%). III. Közoktatás, közművelődés, vallás 1.040.960 P, = 11.24% (13.36%). IV. Szegényügy és népjólét 261.577 P, = 2.83% (2.49%). V. Közélemezés 224.279 P, = 2.42% (2.48%). VI. Városépítés, uccák, terek, járdák gondozása 630.541 P, = 6.81% (5.65%). VII. Vagyonigazgatás 2.064.996 P, = 22.30% (21.35%). VIII. Hitelügyek 1.587.827 P, = 17.15% (24.05%). Összes szükséglet 9.260.043 pengő. Költségvetési hiány: 1.384.978 pengő, amely az összes bevétel 17.59%-a (1933. évben 17.18%).

A számbavehető és a fentiekben ismertetett szükségleti és fedezeti tételek egybevetése után tehát megállapítható, hogy:

a) Debrecen sz. kir. város háztartásánál az 1934. évi költségvetési hiány 1.384.978 pengő;

b) Debrecen sz. kir. város önálló vagyonekezelési intézményeinél az 1934. évi költségvetési üzemi felesleg 135.760.— pengő;

c) Debrecen sz. kir. város tulajdonában és kezelésében levő nagyobb különálló alapok és alapítványoknál az 1934. évi költségvetési hiány 1.728.989 pengő. Debrecen sz. kir. város háztartásánál a fentiek szerint jelentkező 1.384.978

pengő költségvetési hiány a községi pótdadó alapját képező házadó, földadó, társulati és tantiéme adó 1.872.019 pengőben megállapított adóalap után számított 74%-os községi pótdadóval fedezetet nyer.

Debrecen sz. kir. város önálló vagyonekezelési intézményeinél a leírások és az 135.760 pengő üzemi feleslegből a társulati és alapítványok után jelentkező sági szerződés és az alapszabályokban biztosított nyereség és jutalékrészre való fedezésére szükséges összeg levonása utáni összeg a háztartás költségvetésében fedezetképpen előirányoztatott.

Debrecen sz. kir. város tulajdonában és kezelésében levő nagyobb különálló alapok és alapítványok 1.728.989 pengő kitévő hiánya a háztartási költségvetésben előirányozott hozzájárulásokból, továbbá 17%-os útdobó és a burkolatosságokból folyó költségekre szükséges továbbmenő 14%-os községi pótdadóval nyeri fedezetét.

Fényes ünnepek keretében adta át a főispán dr. Vásáry István polgármesternek és a városi s vármegyei kitüntetetteknek az OIT érmeit és okleveleit

Lélekemelően szép ünnepség keretében szerdán délelőtt adta át báró Vay László főispán az Országos Testnevelési Tanács által a testnevelés terén kifejtett munkásságukért és eredményes tevékenységükért adott kitüntéseket és okleveleket. A városháza közgyűlési termében szép számú közönség gyűlt egybe.

Debrecen város és Hajdú vármegye testnevelési vezetőségének részéről megjelentek: Isépy Aladár vezértanácsnok, bátori Szücs Sándor főtanácsnok, Papp Sándor tanácsnok, Szikszay István altanácsnok, dr. Versényi Tibor, dr. Csürös Ferenc, Szarukán Sándor, Szmracsányi Ödön tanácsnok. Ezenkívül a rendkívül nagy számban jelentek meg a város előkelőségei.

A FŐISPÁN MEGNYITÓ BESZÉDE

Az ünnepség a Nemzeti Híszkegy elénél kezdődött. A Nemzeti Híszkegyet a levante énekkel, amelyet vitéz Udvarhelyi Géza karmester vezényelt, igen szépen, jó összetanultsággal adta elő.

Az ének után báró Vay László főispán állott fel szólásra. Elmondta, hogy a testnevelés előmozdítása terén lelkes, buzgó munkát kifejtett férfiak részére elismerése jeléül adta az OIT a kitüntetéseket. Kifejtette az ifjúsági testnevelésnek és ebben a levante ifjúsági testnevelésnek nagy fontosságát és eredményeinek értékét, nagy hivatását. A jövőre vonatkozóan e neveléstől függ, hogy az ifjúság meg tud-e állni azon az úton, amelyen a magyarság ezer éve halad. Már pedig az ifjúság a jövő harcaiban és küzdelmeiben csak úgy tud megállni, ha testben és lélekben a mult szellemében és a jövőre felkészülve áll. De az intézmény fentartásának nagy munkájában az egész társadalomnak részt kell vennie. Debrecenben és Hajdú vármegyében ez meg is történt. Azok, akik itt jelen vannak, a társadalom minden rétegét képviselik és az eredményben oroszlánrészük van, mert az ő kiválóságuk nagy munkát végzett.

Ezután megkezdte a kitüntetések kiosztását. Először dr. Vásáry István polgármesternek adta át a kitüntetést meglehetősen beszéd kíséretében: a nagy aranyérmét és oklevelet. Megemlékezett a polgármesternek a testnevelés terén szerzett nagy érdemeiről és arról, hogy mindenkor ott lehetett találni, ahol a sportot és a testnevelést szolgálni kellett és az ő érdeme az, hogy Debrecenben felépült az ország egyetlen nemű intézménye: a Stadion.

KIOSZTJAK A KITÜNTETÉSEKET

Éljenzés és taps közepette vette át dr. Vásáry István polgármester az aranyérmét és oklevelet. Utána Zöld József tb. h. polgármester, úgyszintén a lövész sport előmozdítója, az ezüstérmét és oklevelet vette át. Ezután sorra átadta a főispán az érmeit és okleveleket a kitüntetetteknek és valamennyivel kezét fogott. A kitüntetettek közül csupán dr. Lessányi István főszolgabíró nem jelent meg betegség miatt.

Kitüntetettek a város részéről: Dr. Vásáry István polgármester, Zöld József tb. h. polgármester, Krámer Gyula, Szöőr József, Rácz István, vitéz Tamásy Lajos, vitéz Váry Sándor, Somorjay László, Pterffy Jenő, Háló Sándor, Szekerák János.

Kitüntetettek a vármegye részéről: Vitéz Kőszeghy Frigyes, dr. Lessányi István, Veszprémy Zoltán, Bánk István, Kerekes Gyula, Németh Lajos, dr. Nyakas Sándor, Jeney István, Molnár Zoltán, Nagy Tamás, Simon Pál, Szakács Andor, Székely Sándor.

A POLGÁRMESTER A TESTNEVELÉSÉRŐL

Két levanteoktató lépett ekkor a polgármester elé s lelkes szavakkal üdvözölték.

A kitüntetések átvétele után dr. Vásáry István polgármester a kitüntetettek nevében is megköszönte a kitüntetést. Természetes — mondta —, hogy aki mélyen van, az felfelé tekint.

TOLNAI olcsó cipők árusítása

PIAC UCCA 67.
(Megyeházával szemben)

Női cipők már P 2:50-tól
Férfi „ „ P 7— „

Természetes tehát az is, hogy a magyar nemzet, amely 1000 év alatt soha olyan mélyen nem volt, mint most, különös vágygal keresi a magasságot. De ha ez természetes, éppen olyan természetes az is, hogy nézzen hátra és a történelem világában keressen útmutatást az előrehaladásra. E történelmi világításban azt látja, hogy azok a népek, amelyek nem hanyagolták el a test kultuszát, amíg ezt tették, kiváló tudtak maradni. Görögország fénykora arra az időre esik, amikor a testnevelési versenyek voltak szokásban. Ugyanez áll Rómára is. Nem volt indokolatlan Magyarország fénykorában az, hogy nagy súlyt helyeztek a lovagi tornákra. A test kultusza nem egyedül a test kultuszát jelenti, hanem a karakter, a jellem fejlesztését is. Legyen mindenki olyan, hogy lélek-jelenléttel és karakteresen megálljon a helyén. Erős karok és erős jellem: ez a gondolat vezessen mindenkit, aki a testnevelés kérdésével foglalkozik. Végül megköszönve a kitüntetést, idézve Madách Farao jelenetét, amelyben Lucifer azt mondja Faraonak, hogy adjon láncot néhány kiválóatottnak és elhíszik, hogy ezek különbek. Madách keserű lelkületében született meg ez a gondolat és mivel a mai ember lelkében is nagyon sok keserű gondolat gyülemlt össze, nem volna csoda, ha a kitüntetéséről ilyen vélemények lennének. De ők úgy veszik a kitüntetést, hogy az becsületesen teljesített kötelességük elismerése. Fogadást tesz a többi kitüntetett nevében is, hogy amíg csak ez rendeltetésük lesz, lelkes magyarsággal és szívvel megtesznek mindent a jövőben is. A beszédet lelkesen megélejtették. A Himnusz eléneklése után ezzel a szép ünnepség véget ért.

December másodikán nyolcnapos misszió kezdődik a debreceni katolikus templomban

December másodikán nagy napok kezdődnek a debreceni katolikus templomban: Zadravecz István püspök és két rendtársa: P. Roznik Rajnár és P. Unyi Bernardin ferences atyák ekkor kezdik meg nyolc napra terjedő missziós munkájukat Debrecenben. Erre a misszióra már régen készülnek a debreceni katolikusok, hiszen 1922 óta hasonló megmozdulás nem volt Debrecenben. Az évről-évre tartani szokott lelkigyakorlatok akármilyen szép eredménnyel zárultak is, nagyon sok ember figyelmét és érdeklődését mégis kikerülték. Ez a megmozdulás vezette dr. Lindenberger János apostoli kormányzót arra, hogy hívei számára ezt a missziót megrendezze.

A misszió iránt városszerte óriási érdeklődés mutatkozik már is. Az egyházközség papjai hetek óta erről prédikálnak s el kell ismerni, hogy ma már alig van Debrecenben katolikus ember, aki valamilyen úton-módon már ne értesült volna a misszióról. Az is kétségtelen, hogy mindenfele ozatlan örömet vált ki a missziós papok szerencsés kiválasztása.

A misszió programjáról később még megemlékezünk.

Gyümölcsfa

fajtszta, egészséges, debreceni talajban nevelt, kapható Debrecen sz. kir. város főiskolájában NYULAS, BÖSZÖRMENYI UT. Lerakatok: VÁROSI KERTÉSZET NAGYERDŐ 15. VÁROSHÁZ UDVAR, KOS-SUTH UCCA 2. SZÁM.

Komlós kerámiával

díszítő lakását, művészi, olcsó

SCHWARTZ DORI

MODERN BUTORCSARNOKÁBAN

A debreceni evangélikusok jubileuma

A debreceni evangélikusoknak kettős jubileuma lesz e hó 19-én, vasárnap. Ekkor ünneplik meg a debreceni evangélikus egyházközség önálló megszervezésének és alakulásának 50-ik és dr. Luther Márton születésének 450-ik évfordulóját. A jubileumi napon délelőtt 10 órakor ünnepi hálaadó istentisztelet lesz a hatóságok, intézetek részvételével, utána, délelőtt 11 órakor ünnepi díszközgyűlés lesz, amelyen dr. Haendel Vilmos udv. tanácsos, egyetemi tanár, egyházfelügyelő ünnepi beszéde után Fux Antal keresk. isk. tanár, egyházi főjegyző az egyházközség történetéből elevezt fel nevezetes eseményeket. Végül határozati javaslatok és üdvözlések felolvasása következik. Este 6 órakor a vármegye-háza dísztermében jubileumi kultúrestély lesz, amelyen az evang. egyházi vegyeskar *Elefánty Sándor* karnagy vezényletével karéneket énekel, *Halassy Mariska* művésznő szaval, *Pass László* lelkész ünnepi előadást tart, *Uhrin Klára* operanékesnő-jelölt, *wagneri-szoprán* énekesnő énekszámokkal, *Galánty Lajos* zongoraművész pedig zongoraszámmal szerepel. A kultúrestélyen belépődíj nem lesz, csupán 50 filléres műsormegváltás a rendezési költségek megtérítésére. Ugyanaznap este 8 órakor az Angol Királynő külön termében társas vacsora lesz étlap-szerint. Az ünnepség iránt az egész város társadalmi részéről máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Műsor előre váltható pénteken és szombaton a lelkes hívatlanban (Miklós uca 3.), valamint a Jánossy- és Mentze-féle üzletben (Piac uca 38.).

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 15-én, szerdán a következő bejelentések történtek:

Születések: Dári János favágó, fiú; János. Lőrincz György napszámos, leány; Jolán. Papp Gábor gazdálkodó, leány; Erzsébet. László József mg. csász. fiu; Imre. Kun László soffőr (iker); Rudolf és Barna. Mányi Sándor útkaparó, fiu; Lajos. Tunyogi László fürdőmester, fiu; László. Báji Imre hentessegéd, leány; Ilona. Német János Máv. fűtő, fiu; Antal. Németi Dezső kat. számvivő, fiu; Dezső. Péntek László földmunkás, leány; Margit. Szőke József földmunkás, leány; Erzsébet. Farkas Gyula földmunkás, leány; Mária. Erdei György szerelősegéd, fiu; Elek. Sándor János szabósegéd, fiu; János. 1 halvaszületés és 4 törvénytelen újszülött.

Házasságok: Weisz Imre—Kosztelitz Olga. Óvári József—Haja Ilona. Fehér Bálint—Joó Viktória. Dr. Baróthy Zoltán—Ruttka Erzsébet. Tóth Ferenc—Szegedi Erzsébet. Szabó Zoltán—Szegő Eszter.

Halálozások: Nagy Imre ref. 22 éves, Szappanos u. 5. Özv. Kiss Sándorné Kántor Zsuzsa ref. 89 éves, Kút u. 66. Özv. Kovács Józsefné Tóth Eszter ref. 89 éves, Kinizsi u. 68. Bilitzer Arthur izr. 25 éves, Pavillon-laktanya. Sternhardt Mária r. kath. 49 éves, Varga u. 27. Sándor Bálint ref. 44 éves, Haláp 105. Elek Károlyné Márton Julia ref. 32 éves, Hajdúszoboszló. Szitha Gyula ref. 54 éves, Forgács u. 9. Apáthy Katalin ref. 58 éves, Dicső-szentmárton. Klein Ferencné izr. 34 éves, Tiszadorogma.

Az angol képviselőházban benyújtották a javaslatot a trianoni szerződés módosítása és elszakított területek visszaadása iránt

London, november 15. Az angol alsóház 20 tagja forma szerint bejelentette, hogy a következő javaslatot kívánják a Ház elé terjeszteni:

— Fejezzék ki a Ház azt a nézetét, hogy az európai helyzetnek békés rendezése érdekében, valamint

a magyar nemzet iránti igazság követelményeként a trianoni szer-

ződést olyképp kell módosítani, hogy a magyar királyság visszanyerje korábbi területeinek azokat a részeit, amelyek lényegében magyarok

és szólítsa fel a Ház az angol kormányt, hogy ezt az ügyet lehetőleg haladéktalanul a Népszövetség elé vigye.

19.000 pengős takarékbetétkönyvet, két aranyórát, aranygyűrűt, arany-pénzt lopott el egy betörő

Nagyarányú betörés történt szerdán délelőtt Debrecenben. *László Imre* nyugalmazott városi nyomdai művezető szerdán a kora délutáni órákban eltávozott Bercsényi uca 24. szám alatt levő lakásáról és csak a késő esti órákban tért haza. Megdöbbenve látta, hogy a lakása ajtaja nyitva van. Rögtön tudta, hogy betörő járhatott a lakásban és keresni kezdte, hogy mit vittek el. Elsősorban azt a vaskazettát nézte meg, amelyben érték-tárgyai voltak és amelyet az egyik

dívány alatt elrejtve tartott.

A vaskazetta a rendes helyén volt, de amikor felnyitotta, teljesen üresen találta. A kazettából a tettesek magukkal vittek három takarékbetétkönyvet, amelyekre összesen tizenkilencezer pengő volt betéve, két duplafedeli aranyórát, egy aranygyűrűt és két húszkoronás aranyt.

A rendőrség azonnal feljelentést tett és most erélyes nyomozás folyik a betörők kézrekerítésére.

100 millió pengő hitelt ad a Nemzeti Bank a kormánynak

Budapest, november 15. A Magyar Nemzeti Bank ma délután Popovics Sándor elnöklésével rendkívüli közgyűlést elfogadta a Pénzügyminiszter által javasolt alapszabályok kiegészítésére vonatkozó javaslatát.

Az új pontok egyike feljogosítja a Magyar Nemzeti Bankot arra, hogy kivételesen és átmenetileg adóssággal ellentétben 100 millió pengő erejéig egyszeri hitelt nyújthat az államnak, ha a pénzügyminiszter a törvényhozástól kapott felhatalmazás alapján a

gazdatartozások rendezése céljából foganatosítandó hitelművelet keretében a Magyar Nemzeti Bank eszközeit is igénybe kívánja venni.

Második módosítása a jelenleg irányadó 24%-os jegyfedezeti arányszám hatályát 4 évvel meghosszabbítja. Elfogadott új szöveg szerint az egész bankjegyforgalomnak az első öt év alatt 20%-al, az ezt követő 9 év alatt 24%-al, további 5 év alatt 28%-al és a hátralévő idő alatt 33 $\frac{1}{2}$ %-al kell érczkészlettel fedezve lennie.

Szuronyos Igyőr vezette a bíróság elé a hirhedt Bagdi Antalt,

akit hamis tanúzásokra rábírárok miatt vontak most felelősségre

Bagdi Antal debreceni hölgyfodrász és *Berkovics Emil* kereskedősegéd szerdán délelőtt kerültek a debreceni törvényszék Jency-tanácsa elé. Azzal vádolja őket dr. *Bényey Zoltán* ügyész, hogy több esetben kísérelték meg, hogy hamis tanúzásra bírjanak egyeseket. Bagdi Antalt még azzal is vádolja, hogy igaz vallomása visszavonására irányuló törekvést fejtett ki. A tárgyalás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg és a terem zsúfolásig megtelt hallgatósággal.

A bíróság elé szuronyos fogházor vezette fel a fogházból Bagdi Antalt. Az elnök a személyi adatok felvétele után ismertette a vádiratot, amelynek értelmében Bagdi Antal és *Berkovics Emil* Gergely Antalét, Jusztusz Ferencet, Csépany Istvánt hamis tanúzásra akarta rábírn.

A bíróság a tanúk közül elsőnek *Gergely Antal*ét hallgatta ki, aki elmondotta, hogy súlyos betegen a klinikára vitték ki, ahol megoperálták. A klinikán látogatta meg *Berkovics Emil* és

kérte, hogy ne bántsa Bagdit, vonja vissza eskü alatt tett val-

lómását, hogy az szabadulni tudjon a súlyos büntetéstől.

A vallomás visszavonásáért 80 pengőt ígért és ő elfogadta az ajánlatot, mert igen nagy szüksége volt a pénzre. Az anyja nagyon beteg volt, kellett a pénz.

Berkovics még kijelentette, hogy nem kell félnie, mert van Bagdinak két ügyész barátja és elintézik az ügyet, úgy hogy nem kerül az soha napfényre. A beszélgetést követő napon Bagdi kijött *Berkovics*sal a klinikára, *Gergelyné* megírta a nyilatkozatot és átvette a 80 pengőt, melyből részt kért *Berkovics* is. Bagdi ígérte, hogyha szépen viselem magamat, olyan bundát ad, hogy nem lesz párja Debrecenben.

Jusztusz Ferenc földműves kijelentette, hogy Bagdi kint járt Kopácsapátiban és felmutatva *Angyal Sámuel* debreceni cipésmester fényképét, azt mondotta, hogy az követte el *Mikita Györgyné* kárára a lopást. Csépany István cipész arról tett vallomást, hogy őt *Berkovics* hamis vallomásra akarta rábírn és ígért 20 pengőt.

VÍGSZINHÁZ

MA UTOLJARA!

AVE CAESAR

Előadások: fél 5—fél 7—fél 9 órakor

Péntekről: GRETA GARBOVAL
SUSAN LENOX TUNDOKLESE

Angyal Sámuel cipésmester elmondta, hogy egy perben úgy Bagdi, mint *Berkovics* kérték, hogy mellettük valljon.

Angyal Sándorné tanuvallomásában hangoztatta, hogy *Berkovics* figyelmeztette őket, hogy ne tegyenek Bagdi ellen vallomást, mert egész életükben megkeserülnek.

Több tanuvallomás elhangzása után az elnök berekesztette a tárgyalást és folytatását csütörtök délelőtre tűzte ki.

Gyászrovat

Tóth Lajoska életének 3. havában elhunyt. Temetése pénteken délelőtt lesz köztemetőben református egyház szertartása szerint. Temetését *Fehértői* temetkezési vállalata rendezi.

Sándor Bálint temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz köztemetőben *Dankó* temetkezési vállalat rendezésében, *Kossuth u. 3.*

Frontharcos havi összejevetel

Tegnap este folyt le a frontharcos havi összejevetel az Otthon helyiségében, melyre a bajtársak oly szép számmal jelentek meg, hogy a helyiség szűknek bizonyult. Az összejevetelen dr. *Nagy István* elnökhelyettes-alelnök elnökölt *Csomor Gyula* alelnökkel. *Fábry Béla* szkv. százados bajtárs olvasta fel, hogy az ő elgondolása alapján: „A frontharcos társadalom elhelyezkedési lehetősége a gazdasági életben”. Egyben ajánlotta, hogy a szövetség keretén belül meg kellene alapítani a „Frontharcos Szűkölködők Országos Segítő Egyesületét” és részletesen eszterelte annak nagy szükségességét és hasznos lehetőségét. Az előadottakat elragadtatással hallgatták a megjelentek és lelkesedéssel megéljenztek az előadót.

Az előadottakhoz hozzá szóltak dr. *Nagy István* h. elnök, *Jámbor Lajos*, *Daku András*, *Szabó Pál*, *Ujlaki Lajos*, *Nagy Imre*, *Seprényi Sándor*. Majd *Kiss Kálmán* tájékoztatta a megjelenteket a helyi fűcsoport gazdasági helyzetéről. Az előadás után a bajtársak a késő éjszakai órákig a legjobb hangulatban elbeszélgettek. December 12-én *Jámbor Lajos* t. fhdgy. igazgató-tanító fog előadást tartani.

Lakót ? szeretne házába

Hirdessen a Független Ujságban. A hirdetés biztosan meghozza a régen üresen levő lakásba a lakót.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala
Ferenc József ut. 49. Telefon: 22-12.

Feladv. szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre csak a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1933 november 16. Csütörtök.
 Protestáns: Otmár, róm. kath.: Ödönk, izr.: 5694 Mark 27.

A polgármester fogad: Magánügyekben hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kiemelésével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

Ugyeletes gyógyszerárak: „Arany Angyal”, Piac u. 50; „Nap”, Piac ucca 1; „Tisza”, Magoss György tér 9; „Bocskay”, Cegléd ucca 22; „Mátyás király”, Nyilastelep; „Árpád fejedelem”, Csapó-kert.

IDŐJÓSLÁS:

Déli légáramlással változó felhőzet, helyenként esetleg még kisebb futó esők, némi hőemelkedés.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések

- 9.45: Hírek.
- 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat magyarul és németül.
- 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból.
- 12.30: Hírek.
- 1.15: Időjárás, időjelzés.
- 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok.
- 4.45: Időjelzés, időjárás, vizállás, hírek.
- 12.00: Himnusz.

CSÜTÖRTÖK, november 16.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10: 1. Magyar városok: Nagykanizsa. 2. Néhány szó a fogápolásról (felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 12.05: gödöllői Vidák Sándor és cigányzenekara. 1.30: Saskó Hilda énekel, dr. Gálmé Singer Ibolyka hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. Péter Dénes: Bemutató tanítás. 4: Bodrogkőzy Zoltán elbeszélése. Tengerészlegenda. 5: Kolbai Károly: A helyes talajművelés. 5.30: Lonszki—Schweitzer Oszkár szalonzenekara a Spolarich-kávéházban. Közben 6: Angol nyelvtanítás. (J. W. Thompson.) 6.25: Szalonzenekar folytatása. 7: A magyar iparpártolás. Ilovsky János előadása. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. Rigoletto. Dalmú 4 felvonásban. Szövegét írta Pia-ve. Fordította Nádaskay L. és Lányi Viktor. Zenéjét szerzerette Verdi. Guiseppe de Luca vendégfelléptével. II. felv. után: Hírek. III. felv. után: Időjárásjelentés. Utána körülbelül 10.45: Pataky-jazz a Gellért-szállóból.

Rendkívül nagy az érdeklődés Vaszary János kiállítása és előadása és B. Kokas Klára bemutatkozó kiállítása iránt

Ismeretes már a debreceni közönség előtt, hogy a magyar piktúra világhíres reprezentánsa, Vaszary János festőművész december harmadiki kezdettel nyitja meg nagyszabású kiállítását a Déri-múzeumban, a debreceni Múzeumbárátok Köre meghívása folytán.

Akik ismerik Vaszary János nagyszerű ívelésű művészi pályáját közelebbről is, jól tudják, hogy Vaszary mester volt talán az egyetlen a magyar piktúra nagyjai között, aki a folytonos művészi haladás kényszerű parancsszavát maradéktalanul átértette, amely belső lelki meghatározottsága — párosulva az abszolút talentummal — eredményezte azt a szokatlan és szinte hihetetlen jelenséget a piktúrájában, hogy mindig a legmaibb, sőt a Holnapba is besugárzó művészi törekvéseknek volt nagyrahatott szószólója, lelkes és harcra kész vezére.

Debreceni kiállításában Vaszary János egy dicsőséges művészi pályája teljes és átfogó képét kívánja nyújtani, amennyiben a legfrissebb idei termésű képei mellett a tegnapi, sőt tegnapelőtti Vaszary-képek is felsorakoznak a falakon, amely körülmény valóságos a művészi delikátesz fokára emeli debreceni kiállítását, ami nemcsak a debreceni közönségnek máris szokatlanul nagymértékben jelentkező érdeklődését indokolja, de a fővárosi műkritika figyelmét is felkelti.

Ugyanígy széleskörű és meleg érdeklődés előzi meg az Ujságíró Egyesület rendezésében szintén a Déri-múzeumban december harmadikán tartandó előadását Vaszary Jánosnak, aki a jelenkori európai művészet érdekesítő és izgalmas problémákban gazdag jelenségeit kívánja ismertetni, magyarázni, népszerűsíteni gazdag elméleti felkészültségével, az okok, erők és alapok mélységéig felboncolni az emberi életnyilatkozásoknak azt a terrénját, amit a ma európai művészete alatt szoktak általában érteni.

Vaszary Jánossal egyidejűleg mutatkozik be gyűjteményes kiállítás keretében a közönségnek Debrecen város festőgárdájának egyik kimagasló tehetségű fiatal tagja, B. Kokas Klára festőművész is, aki értesüléseink szerint szintén áttekinthető képét kívánja nyújtani eddigi munkásságának s ezért régebbi műveiből is kiállít egy pár reprezentáns darabot, főként azonban legújabb törekvéseit kifejező képeivel kíván a közönség elé lépni, amelyek között van egy pár, a maga nemében ezideig teljesen egyedülálló kifejezést és formát jelentő, izgalmas és lebilincselő szépségű kép.

Amikor Vaszary János mellett és vele együtt léphet a közönség elé Debrecen festőgárdájának egyik fiatal tagja, azt hisszük, hogy a mester ezel nemcsak a fiatalság törekvéseihez való szeretetteljes ragaszkodását és megértését, hanem egyben Debrecen városa iránti kitüntetett megtiszteltetését is kifejezésre juttatni akarja.

Vaszary János előadása december harmadikán, vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdődik, közvetlenül utána zajlik le a kiállítások ünnepélyes megnyitása. Belépés mindegyikre díjtalan.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1908 NOVEMBER 16. HÉTFŐ. Rendes lapszűnet.

1913 NOVEMBER 16. VASÁRNAP. Jánosi Zoltán lelkész, törvényhatósági bizottsági tag indítványt tett szociális ügyosztály felállítására iránt, különös célzattal arra, hogy az élmezőny olcsóbbá tétessék.

A Polgári Asztaltársaság 77 szegény gyermeket ruházott föl. Apróhirdetés: Életvidám barna leánykát ki szórakoztatna üres óráiban? „Fiatál” jelige.

1923 NOVEMBER 16. PÉNTEK. Ippen József nagykereskedő, az Ippen és

Schwartz-cég tagja 64 éves korában elhunyt.

A városi tanács kimondta, hogy a népkönyvtár december 1-én megnyitja s egyelőre 15 millió koronát utalt ki a költségekre.

Karika József 15 éves kanászgyerek felakasztotta magát, mert nem vettek neki új csizmát.

Nagy Izabella, Palló Imre és dr. Szilágyi Imre hangversenyeznek az Arany Bikában.

A fegyelmi bizottság Fröhner DEAC-játékost dorgálásra ítélte.

D. Népszövetségi Hittelszövetkezet tüzelőanyag raktárából tessék venni tűzifát és szenet mert legolcsóbban a legjobbat veheti. Minőség, mennyiség garantálva
 MARÓTHY GY.-U. 24. TEL.: 31-32. A híres ózdi szén megérkezett.

Társadalmi események

NOVEMBER 16.

— A Debreceni Orvosegyesület november hó 16-án, csütörtökön délután 6 órakor a belklinikai tanteremben tartja III. tudományos ülését, amelynek tárgysorozata a következő: Előadások: 1. Törő Imre: Implantációs kísérletek különböző embrionális szervkultúrákkal. 2. Bäckér István: A pyelographiáról.

— Dr. Medveczky Károly egyetemi könyvtár előadása Fazekas Ludas Matyijáról. Csütörtökön, e hó 16-án délután 6 órakor a városháza közgyűlési termében a magyar irodalom egyik olvasott darabjáról, a Ludas Matyijáról lesz szó. Beléptidő nincsen.

— „Fiú és leány” címen tart előadást Török Tibor leánygimnáziumi tanár a homokkerti ref. „Tabitha” leánykör nagyleányok szemináriumának „Eszme-csere” körében folyó hó 16-án, csütörtökön délután 5 órakor a ref. elemi iskola termében. A fent jelzett érdekesnek ígérkező előadásra — amelyet

eszmecsere fog követni és amelyen csak leányok lehetnek jelen — minden leányt szeretettel hív és elvár a vezetőség.

— A Mester uccai egyházzás leányköre csütörtökön, 16-án délután 4 órakor a Mester uccai iskolában irodalmi előadást rendez. Dr. Juhász Géza keresk. isk. tanár Herczeg Ferencről tart előadást. Az énekkar Orenka Gyula szarvasi tanár Alföldi Parasztdal című háromszólamú énekét adja elő. Vendégeket szívesen látnak. Beléptidő nincs.

NOVEMBER 17.

— Az új gazdasági rendszer: a laborizmus címen fog előadást tartani a Faluszemináriumban (Piac ucca 36., I. em.) dr. Kövesi József közgazdász, kerámikus, a laborizmus magyar fejtegetője f. hó 17-én, pénteken délután pontosan fél 6 órai kezdettel. Az előadást vita követi. A vitát Kertész Dániel hírlapíró vezeti. Mindenkit szívesen látnak. Beléptidő nincs.

• Vásároljon hirdetőinknél. •

— A Csokonai-ünnepély. A Csokonai Kör ez évi Csokonai-ünnepélyének színhelye a Kollégium díszterme, az ünnepély ideje a költő születésének napja, azaz november 17. Az előadás kezdete délután hat óra. A belépőjegy ára hatvan fillér, a Csokonai Kör tagjai számára harminc fillér, Diákjegy húsz fillér. Jegyek máris válthatók a Méliusz-könyvkereskedésben.

NOVEMBER 19.

— „Tömegek, vezetők.” A debreceni Munkás-Otthonban (Margit-fürdő) a vasárnaponként szokásos szabadelőadások keretében 19-én délután 4 órai kezdettel Szakasits Árpád, a Magyarországi Építőmunkások Szövetsége országos elnöke tart előadást „Tömegek, vezetők” címmel. Az előadás érdekessége, vonzó tárgyköre kétségtelenül nagy érdeklődésre tarthat számot a munkáshallgatóság soraiban. Az előadó személye ugyancsak garancia, hogy a nagy érdeklődést, komoly tartalmat valóban a mának homlokterébe állítja. Ezenkívül a munkás műkedvelők teszik vátozatossá az előadás programját. Ady Endre örökszép verse: „Álmodik a nyomor” pedig a munkásszavaló útján fog eljutni a közönség érdelemvilágához. A minden vasárnap délutáni előadásra érvényes idényjegy ára 80 fillér, mely váltható vasárnap délután a pénztárnál, valamint a bizalmiaknál, a szervezetek vezetőinél és a Munkás-Otthonban a titkárságnál.

— Ne tegyen rossz fát a tüzre, mert jó minőségűt is kaphat Gabányi utóda, Láng Miklós cégnél, Csapó ucca 28. Telefon 24-49. Tüzipa, mindenfajta magyar szén szobafűtéshez, külföldi kocsz, brikett, kovácszén házhoz szállítva kicsinyben és nagyban. Debrecen legrégebbi szén telepe.

— Orvosi hír. Dr. Jakabfi Imre fül-, orr-, gégeorvos a rendelést megkezdte. Püspöki palota.

— A vasúti MANSZ segélyakciója. Mint minden évben, úgy az idén is megindult a vasúti MANSZ karácsonyi segélyakciója. A csoport vezetősége felhívja azokat a szegénysorsú vasúti családokat, akik segélyben részesülni óhajtanak, hogy ezirányú kérvényüket a vasúti MANSZ elnökségéhez címezve: dr. Sallay Lajosné, Wesselényi tér 8., vagy Hegedűs Károlyné, Kerti u. 6. címére legkésőbb december 1-ig juttassák el.

— Unió könyvecskére kalapok, nyakkendők, úridivat árak beszerzhettek Frank Imrénél, Arany Bika.

— Karácsonyi ajándéknak parzsa szőnyeget vegyünk Kerékgyártó szőnyegszövődéjéből, Kossuth u. 5.

— Szántónál, Piac 81. modern kaukázusi dió teleháló már 350 pengőtől.

ÜZLETI KÖNYVEI

♦ az év végére betelnek!

♦ Ajánlatos azok beszerzéséről már jóelőre gondoskodni.

Mindenféle üzleti- és bankkönyveket speciális rovatossal, megbízhatóan, olcsón készítünk.

♦ Áránálattal szívesen szolgálunk.

Nagy Károly és Társai

könyvnyomda ♦ könyvkötészet ♦ vevőnőző intézet ♦ üzleti könyv gyártó műintézet

DEBRECEN, Ferenc József ut 49 TELEFON 20-18.

BUDAPEST SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

legideálisabb őszi-téli klimatikus üdülőhely. Intenzív magaslatiinsolatio. Páratlan kilátás a fővárosra. Legelső-rangu szanatóriumi ellátást nyújt 5-6-szori diétás étkezéssel, vizkúrával együtt. — Subalpin 400 m. diétás gyógyintézet. Már napi 16.— P-től.

— **Eltörött** disztárgyak, vázak javítása szakszerűen Bárány Rádióházban, Szent Anna 1. Villamossági cikkek bámulatoltsón.

— **A grafológia nagymestere**, Prof. Sergino, a világhírű grafológus megérkezett Debrecenbe. A népszerű grafológus már nem ismeretlen városunk közönsége előtt, mert évekkel ezelőtt már hosszabb időt töltött Debrecenben. Legutóbbi ittléte alkalmával is annyira bámulatba ejtette nagy tudásával a közönséget, hogy hosszú hónapokon keresztül visszhangzott nevétől a város. Az emberi élet titkait biztos szellem fűrkészi ki, megdöbbentő pontossággal tárja elénk az életünket a gyermekkorunktól kezdve. A jellem megállapításai olyan hűek, hogy egy-egy igazság kimondásánál szinte félelem fogja el az embert. Pályaválasztók, házassulandók részére útbaigazítással, tanácsokkal szolgál. Ertesülésünk szerint a mester csak rövid időt töltött városunkban, ezen idő alatt Batthyány ucca 9. szám alatti lakásán (az udvarban, keresztépület) reggel 8 órától este 9-ig egész napon át személyesen áll a közönség rendelkezésére.

— **Családi házak** legideálisabb fűtőberendezése megtekinthető Szent Anna u. 8. sz. Gyenes.

— **Az idő halad:** karácsonyi meglepetésekről már most gondoskodjon. Kézimunkáit Kerékgyártó kézimunka iparnál szerezheti be a legizlesebben és legolcsóbban. Kossuth u. 5.

— **Kalapok** javítását, alakítását legolcsóbban Dalmi kalaposnál, Püspöki palota, második udvarban.

— **„Igazmérleg”** csomagolt 10 kg.-os szén ismét kapható minden fűszerüzletben. Csomagolja: Vágó Rezső Rt., Hid ucca 12.

— **Fűszer-, csomagoló-, szatócs- és élelmiszerkereskedők** figyelmébe! Felhívjuk az érdekelteket kereskedők és a vásárló közönség szíves figyelmét arra, hogy a 47.160-1933. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 1. §-ának a) pontja értelmében november 16-ától kezdve március hó 15-ig az üzleteket vasárnap egész napon át zárva kell tartani, tehát a nyári időszakra engedélyezett tej, kenyér és péksütemény kiszolgáltatás és házhozszállítás szintén megszűnik. Debreceni Kereskedő Társulat.

— **Uj üzlet!** Hungaria Kézimunkaház legolcsóbb mindenféle kézimunka anyagokban. Piac 66.

— **Veszek** mindenféle fehér és tarka mosott és mosatlan rongyot. Csapó u. 6. hátsó udvarban.

— **Megérkeztek** az Ungváry-féle gyümölcsfák, szőlővesszők. Kaphatók: Bethlen ucca 14.

— **Sztepanov urisabó**, Rothermere ucca 38. Öltönyöket készít olcsón, elsőrendű munkával.

— **Kosár, seprő** és mindenféle fadények legolcsóbban beszerezhetők: Hatvan ucca 53.

— **Villanyát, rádióját jól**, olcsón Nánássynál szereltesse, javíttassa. Kálvintér 3.

— **Tízféle** jobbnál-jobb köszében válogathat legolcsóbb ár mellett Grünfeldnél, Csapó 16. Telefon: 29-82.

— **Kiváló szaktekintélyek** utasítása szerint közönséges mulékony hurut és köhögés megszüntetéséhez elégséges 2-3 zacskó Negro elfogyasztása. Negro a torok kéményseprője.

— **Tulzsfuolt raktár miatt** raktáron lévő árukat olcsón árusítom. Kupfer posztókereskedő, Kistemplom-bazár.

— **Tűzifa, szén, építési anyagok** legolcsóbban beszerezhetők: Berger, Csapó ucca 5.

— **Egészségügyi berendezését** modernizálom kamatmentes meghitelezéssel. Gyenes, Szent Anna u. 8. Telefon 19-37.

— **Letartóztattak** két pénzhamisítót. Csernák László és Ecker Sándor putnoki lakatosokat behozták a debreceni ügyészségre, mert a csendőrök nyomozása szerint ötpengősöket hamisítottak. A hamispénzből 14 darabot csak megszállt területen értékesítettek, több darabot pedig Putnokon hoztak forgalomba és azon vesztekett rajta. A hamisítóknál még 20 darab hamis ötpengőt találtak.

— **Elegánsan, finoman**, olcsón öltözködhettek Keresztesi urisabónál, Varga ucca 1.

— **Vadászfegyverek, löszerek** és javítások jóállással legolcsóbban kaphatók Nagy István puskművesnél, Vár ucca 9.

— **Kézimunkát** (sapka, keztü, sál, mellény, dzsemper, ruha), mindennemű modern és divatos, legfinomabb kézimunkát gyakorlatilag tanítok három hetes tanfolyamon. Tandíj 10 P. Jelentkezőket délelőtt 9-12, délután 3-5 között fogad Poschné, Csapó ucca 10.

— **Jó ellátás, kényelem, gondosság** Budapestben a Park Nagyszállóban, a keleti pályaudvarral szemben. Leszállított árak. E lap előfizetőinek 20% engedmény.

SPORT

Felhívás. A DTE futball szakosztálya e hó 16-án a nagyerdei pályán tréninget tart, miért is felhívom az összes játékosokat, a hogy délután 2 órakor kezdődő tréningen teljes számmal pontosan kint legyenek. Intéző.

Szakosztályi ülés. A DTE futball szakosztálya ma, csütörtökön este fél 9 órakor új helyiségében, Teleki u. 83. sz. a vendéglőben (Teleki ucca és Deák Ferenc ucca sarok) szakosztályi ülést tart, melyre a szakosztályi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kérjük. Intéző

Országos vásárok

November 16-án: Alcsut, Bajna, Keszthely, Lőrinci, Pátka.
November 17-én: Aszód, Csenger.

Szabványos

lőlapok

olcsón beszerezhetők

Nagy Károly és Társai
könyvnyomdájában
Ferenc József ut 48.

Telefon 20-18.

A zöldszemű

Írta: **W. S. Rohmer** **Örődög** fordítása **Uccsey Leó**

(32)
— Szállj be!
Felnyitotta a kocsi ajtaját.
— Hajtson a J... Street-re, Kennington-ba, — utasította a kocsis.
Beszálltam és helyet foglaltam Smith mellett. A kocsi elindult a Trafalgar Square felé, azután befordult Whitehall-ba.
— Nézz hátra! — kiáltott Smith izgatottan. — Nézz hátra!
Megfordultam és kikandikáltam a kicsiny ablaknyíláson.
A kocsi, amelyik második volt a kocsisorban, szorosan mögöttünk követett minket.
— Nyomon követnek! — kiáltotta társam. — Ha még hiányzott valami bizonyíték ahhoz a tényhez, hogy minden mozdulatunkat figyelik, akkor most itt van!
Szinte elnémultam a csodálkozástól, azután így szólott hozzám:
— Ez volt a célja az utazásunknak? A te célzód arra a „randevu”-ra bizonyára egy feltételezett kémnek szólt?
— Részben, — felelet. — Egy tervem van, mint ahogyan nemsokára látni fogod.
Ismét kitekintettem a hátsó ablakon. Most a Lordok Háza és Westminster Abbey között haladtunk... és ötven yardnyira mögöttünk a minket követő kocsi most

fordult ki Whitehall-ból! Izgatott lettem és kíváncsiság fogott el. Ki lehet üldözőnk?

— Mi az a hely, ahová igyekszünk, Smith? — kérdeztem sietve.

— Az egy ház, amit véletlenül pillantottam meg néhány nappal ezelőtt és úgy találtam, hogy nagyon hasznos lehet ilyen célokra, mint most a jelenlegi esetünk. Meg fogod látni, mi a szándékom.

Tovább haladtunk a folyó iránya mentén, azután Vauxhall Bridge Road-on folytattuk utunkat és egy kietlen környékre jutottunk, ahol a gazometerek voltak a táj legnevezetesebb jellegzetességei.

— Ott van már az Oval, — mondta hirtelen Smith — és... itt is vagyunk már.

A kocsi megállott, Smith pedig kiszállt és kifizette a kocsis.

— Hajtson vissza ahhoz a vaskerítéses udvarhoz és várjon ott rám — parancsolta a kocsisnak. Majd hozzám fordult: — Gyere, Petrie.

Egymás mellett léptünk be egy kicsiny, elkülönített háznak, vagyis inkább villának a kapuján, egy oldalbejáraton át, ami nyilvánvalóan a kis kertbe vezetett. Ebben a percben két dolgnak jöttem tudatára. Először arra, hogy a ház lakatlan volt, másodsor hogy valaki — valaki, aki kiszállt a minket kö-

vető kocsiból (amelyik nem nagy távolságra mögöttünk szintén megállt) — alattomosan közeledett a sötét és barátságatlan uccán, a másik oldali kövezeten haladva, felhasználva egy magas fakerítés előnyét, amely hoszu árnyékot vetett az uccára.

Smith feltaszította a kaput és én egy keskeny folyosón találtam magamat, majdnem teljes sötétségben. De barátom ismerősként haladt előre. Az épület sarkánál befordult és befordult abba a kicsiny vadonba, ami valaha kert lehetett.

— Ide, Petrie! — suttogetta.
Megragadta a karomat, felnyitott egy ajtót és két lépcsőfokon át betaszított engem egy teljes átlátatlan sötétségbe.

— Menj egyenesen előre! — tanácsolta még mindig ugyanazon a suttogetó hangon — és fogsz találni egy bezárt ajtót, amelynek a táblája el van törve egy helyen. A nyíláson keresztül figyelj, hogy ki lép be a másik szobába, de ügyelj arra, hogy ne vegyék észre a te jelenlétet. Akármint mondok vagy cselekszem, ne mozdulj meg addig, míg vissza nem jövök hozzád.

Visszalépett és már el is tűnt. Egy pillanatra láttam még sötét silhouette-jét a nyitott ajtó hátterében, azután halkan betette maga mögött az ajtót és én egyedül voltam a lakatlan házban.

Smith módszerei gyakran megleptek engem, de később mindig rá kellett jönnöm, hogy ezek egészséges logikán alapultak. Meg voltam győződve róla, hogy egy általam nem ismert szükségszerűség készítette őt erre a cselekedetre, de azért mégis zavart konfúzióban tapo-

tódtam előre a sötétségben és megtaláltam a törött ajtót, ott azután megálltam a koromfekete sötétségben és hallgatództam az elhagyott házban.

Meg tudom érteni, hogy a vakoknak hogyan fejlődhet ki a hallásuk; mert ott a sötétségben, melyet eleinte semmi fényfolt nem enyhített, feszült hallgatódzással megtudtam, hogy Smith a kis kert felső részében lévő ajtón át távozott el és megtudtam azt a tény, hogy a kertajtón túl lévő udvarról el lehetett jutni a főutra.

Halkan hallottam, amint kocsink kihátrál arról a helyről, ahol várakozott, azután valami közelebbi helyről Smith hangját hallottam, amint hangosan mondotta:

— Gyere, Petrie! — kiáltotta — nincsen semmi értelme, hogy tovább várjunk. Weymouth majd el fogja olvasni azt a levelet, amit az ajtóra szegeztünk.

— Megindultam... és már azon voltam, hogy visszabotorkáljak a sötétségben, amikor egyszerre csak tisztábban kezdett működni az agyam. Rájöttem, hogy ezeket a szavakat csak félrevezetés céljából mondotta... ami kedves trükkje volt.

Mereven álltam és tovább hallgatództam.

— All right, kocsis, — hallatszott most már tisztábban — visszamegyünk a New Louvre Hotel-be... szállj be, Petrie!

A kocsi túlköelve gördült tova... és ekkor valami halvány fény derengése szűrődött át a másik szobából a törött ajtón keresztül.

(Folytatjuk.)

**• SZINHÁZ • MOZI •
• HANGVERSENY •**

MŰSOR:
CSÜTÖRTÖK délután (Zóna): Csak felnőtteknek! Egy csók és más semmi;

este: Darvas Ibolya felléptével: Bőregér.
PÉNTEK: Magdát kicsapják. C. bérlet.
SZOMBAT délután (Zóna): A pénz nem minden; este: Tessék beszállni, operett-bemutató.
VASARNAP délután: Kék lámpás; este: Tessék beszállni.

A színháznak nem kell reklám!

mert a **TELT HÁZAK TAPSAI** a legnagyobb elismerés az előadások tökéletes szépségéért és a változatos műsorért!

Ma, csütörtökön
EZ A MŰSOR: DÉLUTÁN: ZÓNA HELYARAKKAL. CSAK FELNŐTTEKNEK!

Egy csók és más semmi

ESTE DARVAS IBOLYA felléptével rendez helyárrakkal:

Bőregér

Szombaton este és utána minden este a zidény slágere:

Tessék beszállni

KÖZGAZDASÁG

A ZABON KIVÜL MINDEN MÁS OLCSÓBODOTT A TERMÉNYTÖZSDÉN.

Határidőüzlet:
Búza: március 7.62, 63, 64, 65, 63, 64, 66, zárlat 7.65-7.66, május 7.77, 76, 80, zárlat 7.79-80.

Rozs: március 4.86, 83, 81, 80, zárlat 4.79-80.

Tengeri: május 8.28, 29, 26, 27, 28, 26, zárlat 8.24-26.

Készárúüzlet:
Búza: tisztai 77 kg. 7.25-7.75, 78 kg. 7.35-7.65, 79 kg. 7.45-7.75, 80 kg. 7.55-7.85, ftisztai 77 kg. 7.10-7.30, 78 kg. 7.20-7.40, 79 kg. 7.30-7.50, 80 kg. 7.45-7.65.

Rozs 3.90-4.00, tak. árpa I. 7.00-7.20, tak. árpa II. 6.80-6.90, zab I. 7.70-7.80, zab II. 7.50-7.70, tengeri: 8.90-9.00, korpá 5.25-5.35.

ALLÁST KERESŐK LEGBIZTOSABBAN JUTNAK MUNKÁHOZ, HA LAPUNKBAN HIRDETNEK! 50 FILLÉRÉRT KÉT LAPBAN JELENIK MEG APRÓHIRDETÉSE, HA NÁLUNK ADJA FEL.

A készárúvásáron búza 5 fillérrel olcsóbb, rozs nem változott, zab 20 fillérrel drágább, tengeri 10 fillérrel olcsóbb.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.
1 angol font 18.35-18.75, 100 cseh korona 16.95-17.07, 100 dinár 7.80-8.30, 100 dollár 340.00-350.00, 100 lei 3.42-3.46, 100 leva 4.00-4.26, 100 lira 29.90-30.20, 100 német márká 135.70-136.60, 100 osztrák schilling 78.50-80.50.

A szinarany kilója 5185-5195 pengő.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.
Búza 7.50-7.00-6.50-6.00 és boltta, rozs 3.00-2.80, árpa 5.50-5.00, zab 5.50-5.00, 6tengeri 7.00-6.60, új-tengeri 3.80-3.60, csöves 3.20-2.80, lucerna 4.50-4.00, széna 4.00-3.00-2.80, lóhere 4.50, bökköny 2.40-2.20, alomszalma 1.80-1.60, rozsszalma 2.00, zsupszalma 1 kéve 8 fillér, cukorrépa 1.20-1.10, takarmányrépa 0.90-0.80, tökmag 15.00-14.00, napraforgó 8.00-7.50, fehér evőtök 2.50-2.00-1.00.

Egy apróhirdetés egyszeri költsége 10 szög, két napilapban, a Debreceni Független Újságban, a Debreceni Újságban HÉTFŐZNAP 50 FILLÉR, VASARNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Kisebbségi hirdetések más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig fogadjuk a kiadóhivatalban.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. • Telefon: 32-12,

Levelezés

Középkorú intelligens nő keresi középkorú férfit ismeretségért. Teljes címét kérem jellege egyedül. 84

Betöltendő állás

Gyakorlott rajzoló fizetéssel alkalmaz. Rácz Ilus iparművész, Piac ucca 71. 445

Felsőbb iskolai képzettséggel rendelkező 25-40 év közötti urakat állandó alkalmazásra országos akcióhoz magas jutalék és fix javadalmazás mellett azonnali belépésre alkalmazunk.

Jelentkezők személyesen hozzák magukkal sajtókezelő írt pályázati kérvényüket, iskolai és működési bizonyítványukat. Jelentkezés 17. és 18-án délután 3 és 5 óra között az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat tisztántúli egyházkerületi irodájában, Ferenc József út 32., I. emelet. 2768

Megbízható bejárónót azonnali belépésre keresek. Püspöki palota III. em. 19. ajtó. 442

Gyermekszerező jól főző mindenest jó bizonyítvánnyal felveszek. Wesselényi ucca 121. 2765

Üzletek

Üzlethelyiség (jelenleg italmérés) Csapó ucca 10. sz. alatt kiadó november 1-re. Értekezni az udvari lakásban. A/10

Fűtővonalon 30 éves nagyobb fűszerüzlet italméréssel, egész házzal bérbeadó, esetleg eladó elköltözés miatt. Cim a kiadóban. 2654

Korcmai üzlethelyiséget keresek forgalmas helyen. Engedélyem, berendezésem van. Ajánlatokat pontos fizető jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 83

Ingtalan

2500 pengőért eladó Téglaskertben 1030 négyszögöl földdel 1 szoba, konyha, téglapilléttel, 120 gyümölcsfával, 500 pöszméte, ribizli, szőlővel beültetve, egész telek körülkerítve. Érdeklődni: Lukács Mártonnál, Salétrom uccán. 2738

Eladó a lóvásártérrel szemben, a Hajdúböszörményi ut 71. sz. ház, két szoba, konyha, nagy istálló, 600 négyszögöl udvar. Értekezhetni: Simonffy u. 1. sz., II. em., árvaszékénél, közgyámnál. 3998

Nap ucca 23. és Szent Anna 64. számú házak eladók. 80

Eladó örökáron Bözörményben vagy Fehértói ucca 55. sz. alatt 78

Kiadó lakás

Szép bútorozott tiszta szoba azonnal kiadó. Késes ucca 6. Katj Imréné. 87

Igen jó világos egyszobás, konyhás udvari lakás kiadó. Miklós 51. 3994

Üzlethelyiség irodának is alkalmas, kiadó. — Értekezhetni Piac u. 7. könyvtár-üzletben. 2155

Kettő különbejáratu szoba kiadó lakásnak, irodának, műhelynek. Értekezni: Piac u. 66., vendéglőben. 3953

Szoba, konyha, szép szépen bútorozva azonnal olcsóért kiadó központban. Iskola ucca 8. 82

Magas földszintes szoba, konyha, szép lakás mellékhelyiségekkel december 1-re kiadó. Kórház u. 7. 81

Eladó örökáron Bözörményben vagy elcserelném helybelivel Fehértói ucca 55. sz. alatti lakásom. Értekezni Debrecen, járásbírósnál Hegedűs Jánossal. A

Eladás

Eladó egy 4. H. P. benzínmotor, egy pénzestárs kerestetik új tüzelőanyag gyártásához. Értekezni: Vasúti sor 1. sz. A1

Király kávéi mégis a legjobbak! Aromás, zamatos kávét Király üzletében a vevő előtt pörkölik. Degenfeldtér 11. sz. 3997

Télikabát átmeneti, kifogástalan, meleg olcsón eladó. Hatvan ucca 2. sz. Döle. 2763

Tajtékpipa ébenfa szárral, elefántcsont és borostyán szópókával, történelmi becsű, olcsón eladó. Cim a kiadóban. S

Gardroszekrény konyhakredenc, hálók, asztal, szifon, ágy, óra állófogas, előszobafal, kályhák divány, hencser, szék, tükkör, mosdó olcsón eladó. Hatvan 21. 2766

Nem hangzatos reklám, hanem létező valóság, hogy legolcsóbban szállít I. rendű ördi, kirá'di és más hazai szenet, bányakösz és brikettet, továbbá I. rendű száraz búkkcsér-, tölgy-, gyertyán-, akác- és vargafát hasáiban és aprítva Erdélyi Tüzipa- és Szénkereskedés, Debrecen, Bözörményi ut 3. sz. Telefon 32-31. 3501

Málna, óriásszemű 10 fillér, magastörzsű nemes pöszméte 35 fillér. József kir. herceg u. 12. sz. 4002

Használt nutria béleses városi bunda olcsón eladó. Kőváry szűcsnél — Bika bérház. 2690

Szép Biedermayer garnitúra gyönyörű antik Tabernakulum eladó. Miklós u. 4. I. em. 2647

Weekendház, garáznak is átalakítható. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3816

Ebedlőkredenc nagyon olcsón eladó. Diófa u. 13. 308

Antik bútorok, Biedermayer-garnitúra, vitrin, komót, könyvszekrény, antik szekrények, különálló börszékek eladó. Piac 44.

Fűtés 3 pengős köröscsővel olcsóbbá tehető. Beszerzhető: Nagy vasüzletében, Csapó forduló. 79

Vétel

Jókarban lévő kerékpárt veszünk. — Hangya iroda, Arany János u. 1. 86

Kényszerkötvényt, Nemzeti Bank részvényt vesznek, ötszázas mérleget eladók. Miklós ucca 13.

Keresek használt esztergapadot, esetleg számszámokká együtt. Cim a kiadóban. 2759

Tejeskanalat jókarban lévő 15 literestől feljebb minden nagyságban vesznek. Cim a kiadóban. 2764

Kisebb fűszeres berendezést pulittal keresek. Szabó Anna Hajduszentmihály Major ucca. 85

Keresek azonnali megvételre egy 100 vagy 200 kg. mérleget és egy kétkerekű kocsi. Darabos ucca 42. szám. 2253

Ellátás

Elismerten jó házikoszt kapható, 4 fogásos 60 fillérért személyenként, kihordásra isó Csapó ucca 19., keresztútján. A-10

Oktatás

Fejes nyelviskola, Kálvin-tér 13. Olvassa plakátainkat. Külföldi diplomás tanteret. 3587

Naményi gyors- és gépiró iskolában a beiratás a tanítás megkezdődött. Felnőttek gyors kiképzése. Helyesirástani, szepirástani. Olcsó tandíj. Allamérvényes bizonyítvány. Batthyány u. 9. sz. 1798

Különféle

Rizsnap! Grünberger és Glücknél, Csapó 18. Októberlen győzdőjön meg olcsó árainkról. 2767

Jóhangu pianót keresek azonnala bérbe. Glück, Arany János ucca 17. sz. 391

Husfűtölés olcsón, kifogástalanul. Teleki ucca 88. slatt Bébernél. 350

A kiadásért felelős: Thury Levente. Laptulajdonos a Debrecen Független Újság vállalat. Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. szám alatt.